

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مشاوران امور بهداشت

بسمه تعالی

شماره... ۳۰۶/۲۱۱۱
تاریخ... ۱۳۹۰/۰۲/۰۵
پوست دارد... ۵

جناب آقای مهندس اصابتی

مدیر کل محترم بازرسی کار وزارت کار و امور اجتماعی

موضوع: درخواست اعلام نظریه در خصوص دستورالعمل دانش آموختگان بهداشت حرفه ای

با سلام و احترام

ضمن تشکر از نظریات ارزشمند آن حوزه مدیریت در بازنگری دستورالعمل بکار گیری دانش آموختگان بهداشت حرفه ای در کارگاهها (صنعتی، خدمات، کشاورزی و معادن)، به پیوست دستورالعمل نامبرده که با اعمال نظریات مورد اشاره و نیز نظریات حوزه های محترم معاونت بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی سراسری تنظیم و اصلاح گردیده است، جهت دریافت نقطه نظرات نهایی تقدیم می گردد. خواهشمند است دستور فرمایند نسبت به بررسی و اعلام نتیجه به این مرکز دستور مقتضی صادر فرمایند.

دکتر کاظم ندافی
رئیس مرکز سلامت محیط و کار

رونوشت:

- معاونت محترم بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی... سراسری به منظور دریافت نقطه نظرات احتمالی

دستورالعمل اجرایی نحوه ارائه خدمات توسط دانش آموختگان بهداشت حرفه ای

مطابق ماده ۹۳ قانون کار و تبصره های ۱ و ۲ آن همچنین آیین نامه کمیته حفاظت و بهداشت کار ، در کلیه واحدهای کتری بالای ۲۵ نفر و سایر واحد های کاری خاص ، دانش آموختگان بهداشت حرفه ای با شرایط مندرج در این دستورالعمل عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار می شوند. براساس تبصره ۲ ماده ۲ آیین نامه مذکور ، مسئول بهداشت حرفه ای کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار بایستی دارای مدرک تحصیلی کاردانی یا کارشناسی بهداشت حرفه ای و بالاتر مورد تایید مرکز بهداشت باشد .

ماده ۱) تعاریف:

بهداشت حرفه ای: بهداشت حرفه ای علمی و هنری است که با پیش بینی شناسایی، اندازه گیری ، ارزیابی ، کنترل و ارزشیابی عوامل زیان آور محیط کار و انجام مراقبت های بهداشتی، درمانی حافظ سلامت شاغلین کشور می باشد.

مسئول بهداشت حرفه ای: فردی است با مدرک حداقل کاردانی بهداشت حرفه ای که براساس آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تاییدیه لازم را از مرکز بهداشت شهرستان دریافت مینماید و از این به بعد در این دستورالعمل مسئول بهداشت حرفه ای نام برده می شود. کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار: کمیته ای است قانونی ، که منطبق بر ماده ۹۳ قانون کار و آیین نامه مربوطه در محل واحدهای کاری تشکیل می شود و از این به بعد در دستورالعمل کمیته خوانده میشود.

کارفرما: فردی است حقیقی یا حقوقی که منطبق بر ماده ۹۳ قانون کار جمهوری اسلامی اداره امور بهداشتی کارگاه را برعهده داشته باشد. **واحد کاری:** به کلیه شرکتها و کارخانجات صنعتی ، خدماتی، معدنی، کشاورزی و تعاونی اعم از خصوصی و دولتی که رابطه کارگر و کارفرمایی مطابق فصل اول قانون کار جمهوری اسلامی در آن برقرار باشد واحد کاری گفته می شود .

ماده ۲- شرایط ثبت نام و صدور تاییدیه واشتغال به کار:

- تشکیل پرونده با ارائه مدارک ذیل :

- تکمیل فرم ثبت نام

- یک قطعه عکس تمام رخ

- کپی برابر با اصل گواهی پایان تحصیلات در مقطع کاردانی یا کارشناسی و.....

- کپی کارت پایان خدمت یا معافیت از آن (برای آقایان)

- گواهی عدم سوء پیشینه

- گواهی اشتغال به تحصیل جهت اشتغال دانشجویان کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد در هر ترم

- کپی گواهینامه دوره های ذیل

- مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی (OHSAS 18001)

- شناسایی و ارزیابی ریسک خطر (Risk Assessment)

- مدیریت واکنش در شرایط اضطراری

- دوره توجیهی شرح وظایف کارشناسان

تبصره ۱: چنانچه فرد متقاضی هر یک از دوره های سه رده ای اول تا سوم را نگذرانده باشد طی ۶ ماهه نسبت به گذراندن دوره های مذکور اقدام نماید.

تبصره ۲: دانشجویان مقطع کاردانی نمی توانند مسئولیت بهداشت حرفه ای واحد های کاری را به عهده بگیرند.

ماده ۳- در صورتیکه به هر دلیلی مشخص شود مدارک ارائه شده جعلی بوده بلافاصله عدم صلاحیت صادر و شرایط فعالیت در شهرستان گرفته خواهد شد .

ماده ۴- مرکز بهداشت موظف است در بدو شروع به کار مسئولین بهداشت حرفه ای دوره توجیهی یک روزه برگزار نماید.

ماده ۵- برای افراد صلاحیت دار در ابتدای کار در هر واحد کاری تاییدیه با دوره زمانی ۶ ماهه صادر و تمدید و مدت آن براساس نمره ارزشیابی خواهد بود که کسب نموده است.

ماده ۶- فعالیت بعنوان مسئول بهداشت حرفه ای فقط در واحد کاری که تاییدیه برای آن صادر شده مجاز می باشد.

ماده ۷- متقاضی می بایست قبل از دریافت تاییدیه، اطلاعات لازم در خصوص شرایط و تسهیلات کاری را شخصاً از کارفرما کسب نماید.

ماده ۸- مرکز بهداشت هیچگونه تعهدی در مورد کارایی یا معرفی افراد به واحد های کاری و میزان حقوق دریافتی ندارد.

ماده ۹- کاردان یا کارشناس ایمنی نمی تواند تصدی مسئولیت بهداشت حرفه ای واحد های کاری مشمول را بعهده بگیرد.

ماده ۱۰- چنانچه به هر دلینی مسئول بهداشت حرفه ای قصد قطع ارتباط کاری با واحد های کاری که به عنوان مسئولیت بهداشت حرفه ای در آن فعالیت می کن را داشته باشد، می بایست قبول استعفا و پایان کار هم از طرف واحد یا واحد های کاری طرف قرار داد و هم از طریق شخص مسئول بهداشتی به مرکز بهداشت اعلام گردد.

ماده ۱۱- مسئول بهداشت حرفه ای موظف به انجام شرح وظایف تعیین در واحد های کاری می باشد.

ماده ۱۲- تاییدیه با حضور فرد معرفی شده صادر خواهد شد.

ماده ۱۳- حداقل روزهای حضور مسئول بهداشت حرفه ای در واحد کاری بر اساس جدول ذیل می باشد.

ردیف	گروه شغلی	گروه کارگری	تعداد روزهای حضور			
			روز ۱	روز ۲	روز ۳	روز ۴ تمام وقت
۱	تعمیرات	۴۹۶ تا ۲۵			*	
		۹۹ تا ۵۰				*
		بالای ۱۰۰				*
۲	رنگه گری	۴۹۶ تا ۲۵		*		
		۹۹ تا ۵۰			*	
		بالای ۱۰۰				*
۳	مدان	۴۹۶ تا ۲۵			*	
		۹۹ تا ۵۰				*
		بالای ۱۰۰				*
۴	نیمانی	۴۹۶ تا ۲۵	*			
		۹۹ تا ۵۰		*		
		۱۰۰ تا ۲۰۰			*	
۵	باز	۴۹۶ تا ۲۵		*		
		۹۹ تا ۵۰			*	
		۱۰۰ تا ۲۰۰				*
		بالای ۲۰۰				*

تبصره ۱: مراکز بهداشت شهرستان ها با تاییدیه معاونت بهداشتی مربوطه می توانند تغییراتی در روز های حضور مسئول بهداشت حرفه ای اعمال نمایند بنحوی که حداقل روزهای حضور تعیین شده رعایت شود.

تبصره ۲: منظور از یک روز ۸ ساعت کاری می باشد که بایستی ساعت ورود و خروج در واحد کاری ثبت گردد.

ماده ۱۴- مسئول بهداشت حرفه ای می تواند در واحد های کاری زیر ۵۰ نفر با رعایت ضوابط مربوطه مسئولیت ایمنی را نیز به عهده داشته باشد

ماده ۱۵- تنها دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی بهداشت حرفه ای و بالاتر می تواند مسئولیت بهداشت حرفه ای در واحد های کاری غیر شیمیایی بالای ۱۰۰ نفر و واحد کاری شیمیایی بالای ۵۰ نفر را به عهده بگیرند.

تبصره: کاردان بهداشت حرفه ای با حداقل ۳ سال سابقه و گذراندن حداقل ۳۰ ساعت دوره عملی ارزیابی عوامل زیان آور یا تایید مرکز بهداشت مربوطه می تواند در واحد های موضوع ماده ۱۵ فعالیت نماید.

ماده ۱۶- فارغ التحصیلان بهداشت حرفه ای شاغل در دستگاه ها / موسسات غیر دانشگاه علوم پزشکی (بازرسان بهداشت کار ممنوعیت اشتغال و متناوره در واحدهای مشمول قانون رادارند) فقط در یک واحد کاری زیر ۵۰ نفر می تواند بعنوان مسئول بهداشت حرفه ای اشتغال داشته باشد.

ماده ۱۷- دانشجویان دوره کارشناسی ارشد فقط می تواند ۴ روز در هفته اشتغال داشته باشند.

ماده ۱۸- دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته فقط می تواند در یک واحد کاری زیر ۱۰۰ نفر اشتغال داشته باشند.

ماده ۱۹- مسئول بهداشت حرفه ای با رعایت جدول حداقل روزهای حضور می تواند مسئول ایمنی واحد کاری دیگری نیز باشد.

ماده ۲۰- ترک کار بدون اطلاع به مرکز بهداشت موجب عدم تاییدیه در مقاطع آینده خواهد شد.

ماده ۲۱- رعایت شئون اسلامی مطابق با فرهنگ نظام مقدس جمهوری اسلامی

ماده ۲۲- دو هفته قبل از پایان مدت تاییدیه می بایست برای تاییدیه مجدد استعلام گردد.

ماده ۲۳- مرجع رسیدگی به اختلاف فی مابین مراکز بهداشت شهرستان و مسئولین بهداشت حرفه ای واحدهای کاری معاونت های بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی خواهد بود.

ماده ۲۴ - شرح وظایف مسئول بهداشت حرفه ای

۱- حداکثر ۱۵ روز پس از شروع به کار برنامه حضور مسئول بهداشت حرفه ای بمنظور مستند نمودن روزهای حضور در واحد کاری تهیه و به همراه برنامه زمانبندی تشکیل کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار به مرکز بهداشت شهرستان ارسال گردد.

۲- خط مشی ایمنی و بهداشت حرفه ای با همکاری و هماهنگی مسئول حفاظت فنی تدوین و پس تصویب آن توسط کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار به تایید و امضاء بالاترین رده مدیریت که اختیارات مالی دارد برسد.

۳- تدوین برنامه عملیاتی با همکاری اعضاء و تصویب کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و اجرای آن مطابق جدول زمانبندی

۴- رویه اجرایی نیازسنجی، آموزش و سنجش اثر بخشی آموزش بهداشت حرفه ای تدوین و به تصویب کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار برسد سپس تهیه و اجرای برنامه آموزشی بر اساس این رویه در هر سال انجام گردد.

۵- قبل از اقدام به اندازه گیری و انجام ماینات سلامت شغلی مطابق ضمیمه شماره ۲ شناسنامه شغلی واحد کاری و تهیه و تنظیم گردد.

- ۶- نظارت بر نحوه اندازه گیری عوامل زیان آور بر اساس اهداف از پیش تعیین شده با در نظر گرفتن اصول و شرایط اندازه گیری عوامل زیان آور ، ارائه نتایج اندازه گیری ، به همراه ارزیابی مسئول بهداشت حرفه ای به مرکز بهداشت قبل از انجام معاینات ، انجام نمود .
- ۷- اندازه گیری و ارزیابی شرایط ارگونومی توسط مسئولین بهداشت حرفه ای که دوره آموزشی اندازه گیری و ارزیابی ارگونومی را گذرانده اند انجام شود .
- ۸- معاینات سلامت شغلی اعم از معاینات قبل از استخدام در بدو شروع به کار - دوره ای حداقل سالی یک بار برای واحد های کاری غیر شیمیایی و حداقل شش ماه یک بار برای واحدهای کاری شیمیایی ، برای کلیه شاغلینی که در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند اعم از قراردادی، آزمایشی، رسمی و روز مزد و ... بر اساس ماده ۹۲ قانون کار جمهوری اسلامی ایران توسط شرکت های طب کار / مراکز تخصصی طب کار / پزشکان دوره دیده طب کار مجاز انجام گردد.
- ۹- نسبت بررسی و تجزیه و تحلیل معاینات سالیانه - عوامل زیان آور محیط کار با همکاری پزشک معاین و تهیه گزارش با در نظر گرفتن سالن یا قسمت ، شغل ، نوع عارضه ، سن ، جنس ، سابقه کار و مقایسه با ۳ سال قبل و نتیجه گیری با هدف تعیین وضعیت پیشرفت یا توقف عوارض ناشی و مرتبط با کار در بین کارگران واحد کاری پس از انجام معاینات اقدام گردد .
- ۱۰- خلاصه نتایج معاینات مطابق فرم مربوطه با نظارت مسئول فنی شرکت طب کار / مرکز تخصصی طب کار / پزشک دوره دیده طب کار مجاز طرف قرارداد به همراه فرم ۳-۱۱۱ ، تهیه و تنظیم مرکز بهداشت شهرستان ارسال گردد.
- ۱۱- رویه اجرای تهیه ، تحویل ، آموزش و نظارت بر وسایل حفاظت فردی ، با همکاری و هماهنگی مسئول حفاظت فنی تدوین و پس از تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار ، نسبت به استقرار و بروز نگهداشته آن اقدام شود
- ۱۲- رویه اجرایی شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک با همکاری و هماهنگی مسئول حفاظت فنی تدوین و به تصویب کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار رسیده و هر سال بر اساس آن نسبت به شناسایی خطرات ، ارزیابی و کنترل ریسک اقدام شود.
- ۱۳- تشکیل کمیته حفاظت بطور ماهیانه با حضور اعضاء و در نظر گرفتن شرح وظایف کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
- ۱۴- جهت اجرای طرح های سلیکوزیس ، مقابله با سروصدا ، ساماندهی روشنایی، کنترل شرایط غیر ارگونومیک، مدیریت پیشگیری از آیدز در محیط کار و... با مرکز بهداشت همکاری نماید.
- ۱۵- برگه اطلاعات ایمنی مواد شیمیایی (MSDS) تمامی مواد شیمیایی موجود در شرکت با همکاری و هماهنگی مسئول حفاظت فنی تهیه ، و پس از تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار ، به کارگران آموزش و ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد.

۱۶- شرکت در دوره های آموزشی ابلاغی از طرف مرکز بهداشت شهرستان مربوطه براساس تبصره ۳ ماده ۲ آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با هزینه کارفرما الزامی است.

۱۸- رویه اجرایی آمادگی و مدیریت واکنش در شرایط اضطراری با همکاری و هماهنگی مسئول حفاظت فنی تدوین و پس از تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار نسبت به استقرار این رویه در واحد های کاری و بروز نگهداشتن آن اقدام و برای حفظ آمادگی ، حداقل یک مانور در سال اجرای گردد.

۱۹- دستورالعمل های ایمنی بهداشتی با همکاری و هماهنگی مسئول حفاظت فنی برای هر یک از مشاغل تدوین و پس از تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار ، به کلیه شاغلین مربوطه آموزش و ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد.

۲۰- از محیط کار حداقل بطور هفتگی بازدید و ضمن تهیه گزارش کتبی ، مراتب به مدیریت اعلام و پیگیری تصمیمات مدیریت انجام شود .

۲۱- مسئولیت تشکیلات بهداشت حرفه ای در واحد کاری بعهده مسئول بهداشت حرفه ای می باشد و موظف به ارائه آمار فصلی عملکرد ایستگاه امداد / خانه بهداشت کارگری مطابق فرم های مربوطه می باشد.

۲۲- مطابق آیین نامه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی کلیه کارگران شاغل در مراکز تولید مواد غذایی ، آرایشی و بهداشتی می بایست علاوه بر اقدام جهت تهیه کارت بهداشت آموزش های لازم را در آموزشگاههای اصناف موردتائید مرکز بهداشت استان گذرانده و گواهینامه مربوطه را دریافت نمایند.

تبصره ۱: مراکز بهداشت استانها می توانند با توجه به خصوصیات و شرایط استانی مواردی به شرح وظایف مسئول بهداشت حرفه ای اضافه نمایند.

ماده ۲۵ - شرکت در حداقل ۴ دوره آموزشی پیش بینی شده توسط مرکز بهداشت شهرستان براساس تبصره ۳ ماده ۲ آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با هزینه کارفرما الزامی است .

به امضاء مقام محترم وزیر بهداشت و درمان آموزشی رسید

این دستورالعمل در ۲۵ماده و ۵ تبصره تنظیم و در تاریخ